

MESSIAAN ATERIA 3

Väinö Hotti

(nettikuva)

RISTO SANTALA

18.5.1929 – 26.9.2012

EHTOOLLINEN MESSIAAN ATERIANA

Ruoka-ajan tultua Boos sanoi hänelle: 'Käy tänne (ruualle) ja kasta palasesi hapanviiniin.' Hepreassa sanotaan lyhyesti "gshi halom", "käy tänne tykö". Ruotsalainen käänös kuuluu: "kom hitfram", englantilainen "come over here" (Ruut 2:14).

Messiaan ateria Midras Ruutissa

*Rabbi **Elia Vidas** kirjoittaa: "Näin Messias kärsii meidän syntiemme tähden ja häntä haavoitetaan; ja joka ei tahdo, että Messiaasta haavoitetaan syntiemme tähden, hän saa itse kärsiä ja kantaa syntinsä" (57).*

Sapatin "Messias-ateria

Sapatin loppuessa on ns. neljäs ateria. Silloin luetaan juutalaisesta rukouskirjasta Siduurista erityinen Eliaalle ja Messiaalle kohdistettu pyyntö. Rukouksesta käytetään nimitystä "melave malka" eli "kuningattaren saattaminen". Usein tässä yhteydessä puhutaan myös "sapatin morsiamesta". Näin saatellaan sapatti-ilta sitä seuraavaan arkeen (60).

Sapatin iltapäivän pyynnöt koskevat ensin Eliaa, Messiaan airuetta: "Oi uudista iloni Jumala ja tuo meille profeetta Elia – valmista minulle ateriani ja anna jokapäiväinen leipäni – ja saapukoon Messiaani kaupunkiinsa – paljasta pian lunastuksesi

MESSIAAN ATERIA
Kuva ja Sana
GUMMERRUKSEN KIRJAPAINO OY
Jyväskylä 1999

(nettikuva)

kansallesi – minä iloitsen ja sydämeni riemuitsee – riitele minun riitani ja nouda pelastaja Siioniin. Anna Vesan orastaa, Elia profeetan ja Messias-kuninkaan – Elia ja Messias-kuninkaan”. Tämän jälkeen toistuu pyyntö: ”Jumala meidät ravitkoon!” (60).

Jopa tavallisestakin ruokapöydästä nuo oppineet sanovat, että jos kolme henkilöä istuu aterialle eivätkä he siunaa ruokaansa, he ”ikään kuin uhraavat kuolleille”. Mutta jos he lausuvat siunauksen, se on ”kuin he istuisivat Herran pöydässä” (61,62).

Kallio-aihe Messias-aterian rukouksissa

Saanan siksi lainata juutalaisen rukouskirjan Siduurin sapattiin liittyviä rukouksia, joissa tämä kallio-teema ilmenee:

”Herrassa Jumalassa on ikuinen kallio, hänessä joka on puhunut valitulle kansalleen, joka on varjeltu pyhittääkseen hänet, niin tullessaan kuin menessään ... Tulkoon niiden osaksi runsas hyvyys, jotka nauttivat hänestä pelastajan saapuessa tulevaa elämää varten ... he saavat osakseen suuren ilon Messiaan kärsimyksistä, he pelastuvat vapauteen. Lunastuksemme orastaa ja tuska ja huokaus väistyvät” (64).

Kallio-aihe Vanhassa testamentissa

”Odota yksin Jumalaa hiljaisuudessa, minun sieluni, sillä häneltä tulee minun toivoni. Hän yksin on minun kallioni, minun apuni ja turvani: en minä horju. Jumalassa on minun apuni ja kunniani. Minun väkevyyteni kallio, minun turvani on Jumala” (Ps.62:6-8). ”Ole minulle turvakallio, vuorilinna, johon minut pelastat” (Ps.31:3).

KIRKKOJEMME OPETUS EUKARISTIASTA

Jo varhain kristillinen kirkko alkoi käyttää ehtoollisesta sanaa ´eukaristia`. Siihen sisältyy kätkeytyksi uhriajatus, Varsinaisesti tämä käsite tulee kreikan ”eukaristeo” – teonsanasta, joka merkitsee kiitosrukousta ... Ehtoollinen on syvimmissä mielessä **seurakunnan kiitosateria** (68).

Toisaalta ehtoollisesta käytetty sana ´kommuunio` korostaa kristittyjen yhteyttä. Jo alkukirkon varhaisimmissa lähteissä **”yhteysateria”** liitti sinänsä kirjavan, sekä juutalaisista että muukalaisista peräisin olevan, seurakunnan yhteen. Jos jokin asia häiritsee tätä Kristus-ekumeniaa, silloin on syytä kysellä, palveleeko tämä asenne Kristuksen näkymätöntä kirkko (68).

Niinpä polvistuin kerran ruotsalaisen ehtoollisen päätökseksi alttarilla ja sanoin selkeällä äänellä ruotsiksi: ”Myös minun puolestani annettu ja vuodatettu!” Sana

lupaa: jos joku janoaa, hän tulkoon! – siksi näin tein. Eikä kukaan tullut minua nuhtelemaan! (69).

Didakhe, kahdentoista apostolin opetus

”toimi siltana juutalaisen ja kristillisen ajattelun välillä” (70).

Varhaisimmat eukaristian säädökset

*Didakhe (9.) edellyttää, **että ehtoollinen jaetaan vain kastetuille seurakunnan jäsenille**. Se korostaa, että ”kukaan ei saa syödä ja juoda eukaristiaa paitsi ne, jotka on kastettu Herran nimessä.” Se antaa kuitenkin tarkat ohjeet, miten kaste suoritetaan (7.), ”Mitä kasteeseen tulee, tehkää se näin. Kun olette puhuneet kaikki nämä asiat, suorittakaa kaste Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen juoksevassa vedessä. Jos ei juoksevaa vettä löydy, kastakaa muussa vedessä. Jos ette voi kastaa kylmässä, sitten lämpimässä. Jos ei kumpaakaan ole saatavissa, valelkaa kolme kertaa kastellen pää Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Ennen kastetta sekä kastajan että kastettavan tukee paastota, ja samoin jokaisen, joka voi näin tehdä. Käskekää kastettavan paastota etukäteen päivä tai kaksi (71).*

*Vähässä-Aasiassa kaste suoritettiin useimmiten upotuskasteena sikäläisten kymnaasien uima-altaissa. . **Käännynnäiskastetta ei saanut uudistaa** – siitä johtuu ilmeisesti Paavalin sana ”yksi usko, yksi kaste” ... Apostoli Paavalille kaste oli vertauskuvallisesti ”Kristuksen ympärileikkaus”. Sen kautta pakana otettiin valitun kansan ja Jumalan lupauksen yhteyteen (Kol.2:11-12). **Pääasia on huomata, että alkukirkko ei ilmeisesti kiistellyt kastekysymyksestä. Kastetta pidettiin seurakunnan täysvaltaisen jäsenyyden ja ehtoolliselle osallistumisen ehtona.** Kun uusi testamentti kertoo, että kokonaisia perhekuntia kastettiin, tämä tapa liittyy käännynnäiskasteeseen jossa myös pienet lapset liitettiin Israelin yhteyteen. Jos joku riitelee kasteesta, hän muistuttaa palopäällikköä, joka arvostelee naapuriyksikköä sanoen: ”Väärin sammutettu!” Eiköhän kasteessa ole tärkeintä, kuten Luther korosti, puhdas vesi ja Jumalan sana (72).*

Vakaumuksemme mukaan lapset on kastettava, sillä hekin kuuluvat luvatus ja Kristuksen kautta toteutuneen lunastuksen piiriin (Schmalkaldenin uskonkappale).

*Markus 16:16 sanoo kaikkien tuntemieni kansainvälisten, paitsi saksalaisten, käännösten mukaisesti: ”Joka **uskoo** ja **kastetaan**, se pelastuu”, kreikaksi ”**ho pisteusas kai baptistheis**” – alkukielen aoristit voitaisiin kääntää parhaiten: ”Joka on tullut uskoon ja on kastettu, on pelastuva”. Näin vältettäisiin kasteriidat (73,74).*

Ehtoollinen on anteeksiantamuksen ateria. Siksi synnintunnustus kuului ja kuuluu yhä eukaristian valmistusosaan (75).

Herran siunaus tulisi kuitenkin lukea sinä-muodossa, kuten Raamattu edellyttää. Jumalan siunaus on aina henkilökohtaista. Se sijaan Herran rukous eli Isämeidän on annettu **me-muodossa**. Näin rukoilija samaistuu seurakuntaansa... Eukaristia oli kuolemattomuuden ateria. Sen rukoukset heijastivat uskoa, että kaikki kansakunnat ovat kutsutut ”neljästä ilmansuunnasta” Jumalan valtakunnan aterialle, joka täyttyy iäisyydessä. Vaikka eri kirkkoilla on erilaisia korostuksia ehtoollisen jaosta ja sen merkityksestä, meidän tulisi aina nähdä eukaristia koko Jumalan perheväen ateriana (77).

Katolisen kirkon eukaristian korostukset

Katolinen kirkko on ongelmallisin siitä syystä, että se on tehnyt historiansa aikana opillisia ratkaisuja, joiden perustana ei ole Raamattu, vaan erilaisten aatevirtausten luoma traditio. Silti on tunnustettava, että katoliset papit ovat usein protestanttisia virkaveljiään oppineempia – heidän palvelevat vuorotellen eri kielialueilla, saaden näin valmiuksia, jotka muilta puuttuvat. Siksi he tuntevat latinan, kreikan ja heprean paremmin kuin protestanttiset papit. Myös patristiikan eli kirkkoisien kirjoitusten tuntemus on heillä verrattomasti syvempi kuin muilla. Lisäksi katolisen kirkon eksegetiikka eli Raamatun selitysoppi ja eettisten kysymysten kannanotot ovat yleisesti ottaen uskollisempia kirjoitetulle Sanalle kuin vastaava protestanttinen tutkimus. Näissä asioissa meillä ei ole varaa ylpistellä (78).

*Verraten varhain katolinen kirkko opetti, että ehtoollinen on ”Jeesuksen verisen sovintokuoleman veretön uudistus”. Muuttumisopin vahvisti vuoden 1215 lateraanikokous. Herätysuskovia häirinee eniten maallikkokristittyjen syrjäyttäminen kirkon toiminnasta. Myös se, että maallikoille tarjotaan vain ehtoollisleipä, kun sen sijaan pappeja suositellaan viettämään täydellistä eukaristiaa päivittäin, voi loukata seurakuntalaista (KL 276.2; 719.2). **Uskovien on myös kunnioitettava ehtoollisaineita ”palvomalla niitä kaikkein suurimmalla kunnioituksella”** (KL 898) (81).*

Ortodoksikirkon ehtoollisopetus

”Pyhä Henki todistaa, että leipä on Kristuksen ruumis ja viini Kristuksen veri. Ortodoksinen kirkko on aina pitänyt kiinni näkemyksestä, että eukaristian aineiden muuttumisen (metabole) saa aikaan epiklesis eli Pyhän Hengen kutsuminen eivätkä asetussanat” ... ”näin Hän johtaa meidät tuolle puolen” (83).

viinissä tuli olla kaksi osaa vettä ja yksi jalolaatuista viiniä ... Heidän pappinsa nauttivat liturgiassaan ensin itse leivän ja viinin. Seurakunnalle ehtoollisainekset jaetaan lusikalla. Papit ovat sekoittaneet etukäteen pieniä leipäpalasia viiniin. Leipä on tehty hapatetusta taikinasta, jonka osina ovat hiiva ja vehnäjäuhot. Tämän tulkinnasta jää siis pois pääsiäisaterian sanoma ”happamattomasta” leivästä ja synnin hapatuksesta... Myös pyhimysten rukoileminen ja Neitsyt Marian erityisasema sekä voimakas luostarilaitos oudoksuttavat ulkopuolista ... Ortodoksikirkko ei korosta erehtymättömyyttään muita loukkaavalla tavalla, ja sen suhtautuminen maallikkoihinsa on paavinkirkkoa myönteisempi. Lisäksi heidän eukaristian opetukseensa liittyy kenties eniten varhaiskristillisyydestä tulleita piirteitä (83-85).

JOHANNES KASTAJA SANOO KAKSI KERTAA JEESUKSESTA: **”Katso Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnit!”**

1. Moos.22:8 jakeessa Jumala lupasi Aabrahamille, että hän ”on katsova itselleen lampaan (karitsan) polttouhriksi”.

”Minä olen se hyvä paimen, ja minä tunnen omani, ja minun omani tuntevat minut, niinkuin Isä tuntee minut ja minä tunnen Isän; ja minä annan henkeni lammasten edestä” (Joh.10:14,15).

(nettikuva)